1840. No. 72

DRENTSCHE COURANT.

DINGSDAG, den 8 SEPTEMBER.

De Minister van Financien, onderrigt zijnde geworden dat meer en meer *vreemde koperen munten* in omloop worden gebragt, waarschuwt elk en een iegelijk, dat die munten geen wettigen koers hebben, noch in het Rijk gangbaar zijn;— dat niemand kan verpligt worden dezelve in betaling aan te nemen, en dat die mitsdien aan alle publieke kassen moeten worden uitgeschoten en afgewezen; terwijl daartegen, tot voorziening in de behoefte, welke hier of daar aan Nederlandsche koperen munt mogt bestaan, de noodige schikkingen zijn gemaakt, dat de Agenten van den Rijks Kassier, aan welke men zich tot dat einde zal aanmelden, tegen betaling in gouden of zilveren munt, zullen afgeven Nederlandsche centen en halve centen, mits de aanvraag geschiede voor niet minder dan tien guldens te gelijk.

'S GRAVENHAGE, den 2 September.

Heden zijn de beraadslagingen over de ontwerpen tot wijziging der Grondwet ten einde gebragt. Het IXde ontwerp, *van de staatsbegrooting*, is aangenomen met 90 tegen 13 stemmen; het Xde, *over de periodieke aftreding der stedelijke raden*, is verworpen, 29 leden stemden tegen hetzelve en 74 er voor, hetgeen minder is dan het voor de aanneming gevorderde aantal van drie vierden der leden; het XIde, nopens *de algemeene Rekenkamer*, is aangenomen met 92 tegen 11 stemmen; het XIIde, nopens *de Ministeriële verantwoordelijkheid*, is aangenomen met 91 tegen 13 stemmen; het XIIIde, nopens *de verandering der reglementen van de Staten der provinciën*, is aangenomen met 87 tegen 16 stemmen. Tegen alle deze hebben gestemd de stelselmatige opposanten, de heeren *Thorbecke*, *Romme*, *Gouverneur*, *Luyben*, *van Dam van Isselt*, *Mastboom*, *van Sasse van IJsselt*, *Boeracker*, *Kempenaer*, *Storm*, *van Nagell tot Wisch*; daarenboven tegen het negende *Luzac*, *Beelaerts*; tegen het tiende *van Lynden tot Hemmen*, *Hooft*, *Laan*, *Bruin Kops*, *Hoog*, *van Beusichem*, *van Berkel*, *Bichon van IJsselmonde*, *Vos de Waal*, *van Bommel*, *van Akerlaken*, *Feith*, *Reael*, *van Wickevoort-Crommelin*, *van Asch van Wijk*, *van den Velden*, *van Nagell tot Ampsen*, *Copes van Cattenburch*; tegen het twaalfde *van Berkel*, *Warin*; tegen het laatste *Dijckmeester*, *van Lynden tot Hemmen*, *van Berkel*, *van Lynden tot Sandenburg*, *van Nagell tot Ampsen*.

— In de maand Augustus zijn langs den ijzeren weg naar en van Haarlem vervoerd 50379 personen, en heeft de ontvangst bedragen *f* 23282,90. Van 1°. Januarij bedraagt het getal reizigers 266338; de ontvangst *f* 128912,09.

— Den 4den. Zoo op het oogenblik kondigt het geschut, met 101 schoten, den bewoners der Residentie de heugelijke tijding aan, dat H. K. H. Mevrouw de Erfprinses van Oranje, heden middag kwartier voor één ure, voorspoedig van eenen Prins bevallen is. Ter viering van deze blijde tijding wapperen de vlaggen van den stadstoren, van alle openbare gebouwen en uit de woningen van vele ingezetenen, en laat het klokkenspel zich hooren. Een ieder deelt in de regtmatige vreugde van den Koning, die zich bij de geboorte van zijnen achterkleinzoon mag verheugen in eene gebeurtenis, welke nog nimmer in het Doorluchtig Huis van Oranje-Nassau heeft plaats gevonden, dat, namelijk, een Prins van het *vierde* geslacht het levenslicht ziet. Terstond na de bevalling, heeft Z. M. de Koning zich naar het paleis van Z. K. H den Erfprins begeven, om Hoogstdenzelven geluk te wenschen met de geboorte van zijnen Zoon, die zoo de gebeden der Nederlanders worden verhoord, eenmaal het sieraad van zijn Geslacht zal zijn, en de welvaart en den roem des Vaderlands zal verhoogen. Met genoegen verneemt men, dat de doorluchtige kraamvrouw en de jeugdige Vorstelijke telg zich, naar omstandigheden welvarende bevinden.

— Bij onderscheidene besluiten is door Z. M. autorisatie verleend tot de daarstelling, onder daarbij vermelde bepalingen, van Christelijke afgescheidene gemeenten te Meppel, te Smilde, te Almkerk en te Emmikhoven.

— Te Schiedam is den 2den des avonds brand

ontstaan in de beurs, het fraaiste gebouw der stad. Binnen weinige uren lag, ongeacht alle pogingen, het geheele gebouw in asche. Tevens zijn verloren gegaan de teekeningen, pleisterbeelden en andere stukken der Teekenschool, de bibliotheek van het Departement der Maatschappij, en het mobilair van het concert: deze collegien hielden op de bovenzalen der beurs hunne vergaderingen. Het gebouw is voor brandschade verzekerd. De oorzaak van den brand is onbekend, zelfs niet te gissen, maar gewis niet in kwaadwilligheid te zoeken.

— De Eerste Kamer van de Staten-Generaal heeft, in hare zitting van heden, de twaalf ontwerpen van wet tot wijziging der Grondwet, laatstelijk door de Tweede Kamer, in dubbelen getale vergaderd, aangenomen, insgelijks alle goedgekeurd. Bij deze gelegenheid waren omstreeks twintig leden dezer Kamer aanwezig, en dus een grooter aantal, dan bij de eerste behandeling dezer ontwerpen.

— De stoomboot *Archimedes* heeft een proeftogt voor Amsterdam gedaan; dit vaartuig onderscheidt zich van de gewone stoombooten hierdoor, dat het voortstuwend werktuig van dezelve bestaat uit eenen slag van de zoogenaamde schroef van *Archimedes*, welke geplaatst is in den achtersteven van het schip, eenige voeten voor het roer, en ruim twee voet beneden de oppervlakte van het water. Deze stoomboot is welligt door deze werktuigelijke inrigting zeer geschikt voor onze binnenwateren: de smalte der boot en het gemis der breede raderkasten bevelen haar daartoe aan. Het is echter bij de eerste proeven gebleken, dat zij eene vrij sterke beweging in het water verwekt, hetwelk schadelijk kan zijn voor de oevers.

— Den 5den. Heden voormiddag is de buitengewone zitting der Staten Generaal, namens den Koning door den Minister van Binnenlandsche Zaken met de volgende aanspraak gesloten: »Edel Mogende Heeren. Door den Koning gelast zijnde, om de tegenwoordige buitengewone zitting der Staten Generaal te sluiten, is het mij een genoegen, U Ed. Mogende met den afloop uwer gewigtige werkzaamheden geluk te mogen wenschen. Bijeenvergaderd om, overeenkomstig de wijze voorschriften onzer Grondwet, te oordeelen over het oorbare en nuttige van wijzigingen in die grondwet, welke reeds voorloopig door de wetgevende magt, na rijp beraad, noodzakelijk en wenschelijk waren gekeurd, hebben U Ed. Mog. zich van deze taak gekweten met die waardige bezadigdheid, met dien gemoedelijken ijver, welken het gewigt der zaak zoo zeer vorderde. Indien het wijzigen der grondwettelijke instellingen van eenen staat altijd hoogst bedenkelijk is, en, blijkens de ondervinding, maar al te dikwerf met gevoelige schokken en nadeelige gevolgen voor het volksgeluk gepaard gaat, dan voorwaar, Edel Mog. Heeren, mag men het land gelukkig noemen, waar dit, gelijk hier, met kalmte en eendragt is tot stand gebragt. In het gegronde bewustzijn van daartoe naar vermogen te hebben bijgedragen, kunnen UEd. Mog. met voldoening terug zien op uwen volbragten arbeid, die in de gevolgen, onder Gods zegen, moge strekken tot bevestiging en verhooging van het geluk van ons dierbaar Vaderland. Dat vaderland zal zich gewis met den Koning en het Koninklijk geslacht verblijden over het dubbel heil, hetwelk aan hetzelve te beurt viel. Werd voor weinige dagen de heugelijke tijding ontvangen der bevalling van 's Konings beminde dochter, Mevrouw de Prinses *Albert* van Pruissen, op gisteren zag het Koninklijk Huis zich eenen stamhouder geschonken, door de geboorte van een' Prins, van welken 's Konings beminde behuwdkleindochter, Mevrouw de Erfprinses van Oranje, gelukkig is verlost. Aller wenschen en gebeden vereenigen zich voor de spoedige herstelling der Doorluchtige Moeder, en voor het behoud van het Vorstelijk Kind, zoo naauw met Nederlands toekomst verbonden, en eenmaal, zoo wij hopen, een sieraad van den Edelen Stam, waaruit het is gesproten. In naam des Konings verklaar ik deze buitengewone zitting der Staten-Generaal gesloten te zijn."

— Koning *Leopold* is naar Wiesbaden vertrokken, van waar hij tegen het einde dezer maand terug komen zal. Het verlof der Belgische Militiens, dat met 1 October verstreken zou zijn, is tot 1 Maart e. k. verlengd.

— Heden is aan het Hotel van Z. K. H. den Erfprins van Oranje het volgende bulletin bekend gemaakt: »H. K. H. Mevrouw de Erfprinses van Oranje heeft een redelijk goeden nacht doorgebragt, en bevindt zich, gelijk de jonggeboren Prins, welvarende."

PARIJS, den 1 September.

De voormalige Koning van Holland heeft door de dagbladen dezen brief laten bekend maken, uit Florence geschreven: »Men zal het in een diep bedroefden, bejaarden, zieken, door de wetten uit zijn vaderland verbannen Vader niet afkeuren, dat hij een dagblad te hulp neemt, om voor zijn zoon eene poging te doen. Ik verklaar, dat mijn zoon, de eenige die mij overblijft, *Lodewijk Napoleon*, het slagtoffer eener snoode intrigue is geworden, en voor de derde maal in een vreesselijken valstrik is gevallen; want het is onmogelijk, dat een man, die niet van middelen en verstand is ontbloot, zich naar hartelust in een' zoodanigen afgrond kan gestort hebben. Als hij schuldig is, zijn de meest en wezentlijk schuldigen diegene, die hem hebben verleid en verbijsterd. Ik verklaar dus, vooral, met een heiligen afschuw, dat de smaad mijn zoon aangedaan, door hem in de kamer van een' snooden moordenaar op te sluiten, eene monsterachtige, anti-Fransche wreedheid, eene even laaghartige als verraderlijke beleediging is. Als diep bedroefd vader, als een door dertig jaren ballingschap beproefd goed Franschman, als de broe-

der en, ik mag het zeggen, kweekeling van hem, wiens standbeelden men herstelt, beveel ik mijnen verleiden en verbijsterden zoon zijnen regters en allen aan, die een vaderhart en het hart eens Franschmans in zich omdragen."

— Alle berigten uit de Middell. zee bevestigen, dat in de door de Engelschen bezette havens de grootste werkzaamheid heerscht. Vooral op Maltha en te Gibraltar zijn koopvaardijschepen en stoombooten gehuurd, om krijgsbehoeften, wapenen van allerlei aard en soldaten te transporteren, die in aller ijl naar gezegde havens worden opgezonden.

— Den 3den. Op de opvordering der dagbladen, om het antwoord der Fransche Regering op het, in Duitschland bekend gewordene memorandum mede te deelen, antwoordt de *Constitutionel*, dat de Ministers die documenten alleen aan de Kamers zullen bekend maken.

— Sedert eenige dagen vormen zich hier gedurig zamenscholingen van werklieden, die weigeren te werken, en hunne werkplaatsen verlatende, de nog werkende werklieden tot zich zoeken over te halen, waartoe zij ook geweld gebruiken, zoo voorstellingen ontoereikend zijn. De werklieden eischen eene vermeerdering van loon en vermindering van arbied: hetgeen de meesters niet kunnen toestaan, zonder groote schade te lijden. De industrie verschaft tegenwoordig aan alle handen overvloedig werk; nooit is het in de fabrieken bedrijviger geweest. Reeds eenige malen zijn zulke zamengeschoolene troepen met de gewapende magt in aanraking geweest en veel werklieden in hechtenis genomen.

— De jongste berigten uit Alexandrie dd. 18 Aug. laten geenen twijfel over nopens het door den Egyptischen Pacha genomen besluit, om zich tegen elken aanval te verzetten en geweld met geweld te keeren. *Mehemed* heeft het vaste besluit genomen, om aan alle zoo opene als geheime aanvallen tegenstand te bieden; maar men ziet dat vooral zijn doel is, om zich tegen elke soort van *coup de main* van den kant van Engeland te beveiligen. Op de Syrische kusten zijn keertroepen geëchelonneerd, om Engeland te beletten om geweren te ontschepen, en te voorkomen dat ook Turkije manschappen op de kust zou werpen. Vier regementen zijn door den Onderkoning in de heilige steden tot derzelver verdediging gelaten. Uit die zelfde brieven verneemt men dat de termijn, die aan den Onderkoning gesteld is, binnen welken hij zich nopens de hem aangebodene voorwaarden zoude hebben te verklaren, was van 22 dagen, beginnende van 17 Augustus. Na dien tijd zoude hij tot de aanneming gedwongen worden.

— Indien de weersgesteldheid het eenigzins toelaat, zal de aanstaande veldtogt in Algiers met half October worden geopend, en zullen er drie veldlegers in beweging worden gebragt: een in de provincie Algiers; een van de zijde van Oran, en een aan den kant van Mostagenem. Men vleit zich, alsdan de magt van *Abd-el-Kader* geheel te zullen kunnen fnuiken. Thans schijnt men in der daad nog weinig te hebben gewonnen. De convooijen voor de versterkte punten in de nabijheid van Algiers vorderen bij voortduring de grootste waakzaamheid en een sterk geleide. Van de bezettingen van Medeha en Miliana is men sedert een geruimen tijd zonder berigt. Cherchell is dezer dagen weder aangetast; doch de aanvallers zijn door de bezetting met verlies afgeslagen.

— Den 4den. Gisteren zijn de ratificatien van het tusschen Frankrijk en Holland gesloten handelstractaat uitgewisseld.

— Gisteren hebben de werklieden nog volhard in hun opzet, om niet te arbeiden; zij hebben ook de metselaarsgezellen tot zich overgehaald. Hier en daar vormden zij zamenschoolingen, die door de publieke magt, na de bij de wet voorschreven sommatien, zijn uiteengedreven. Een groot aantal is in hechtenis genomen. De grootste zamengeschoolde troep was van 10,000 werklieden. Ook heden is de politie met de krijgsmagt hier en daar genoodzaakt geweest, troepen van hen uiteen te drijven.

FRANKFORT den 2 September.

Het Ministerie van oolrog in Pruissen heeft bevolen, dat de manschappen der reserve, volgens gewoonte, in dezen herfst huiswaarts gezonden zullen worden. De organisatie van het Pruissische leger is intusschen zoodanig, dat, des gevorderd, eene wel geoefende krijgsmagt van omstreeks 300,000 man in een paar weken onder de vanen vereenigd kan wezen.

— De Fransche Gezant heeft eene nota aan de Porte gerigt, waarin haar wordt verweten dat zij, met geheele terzijdestelling van Frankrijk, een tractaat met de andere Mogendheden heeft aangegaan, hetwelk de toekomstige gesteldheid van het Oosten definitief schijnt te zullen moeten bepalen. Frankrijk, zegt hij daarin, kan niet dan met leedwezen zien, dat men hetzelve bij zulk eene gewigtige kwestie is voorbijgegaan; dat het echter ook bij deze gelegenheid deszelfs gematigdheid niet wil verloochenen en aan *eene mogelijke blokkade der kusten van Egypte en Syrie geene hindernissen in den weg leggen; evenwel zoude Frankrijk de rol van stillen aanschouwer moeten laten varen, zoodra de gebeurtenissen zoo ver gingen, dat eene Russische vloot den Bosporus binnen liep en een Russisch leger ter verdediging van de Turksche hoofdstad wierd gebezigd.* — De vier Mogendheden, hebben, om Frankrijk te wille te zijn, niet slechts het erfelijk bezit van Egypte en het levenslange bezit van het distrikt van St. Jean d'acre, maar bovendien een deel van Arabie aan den Onderkoning toegekend; dit zal Frankrijk welligt bewegen, om tot het Verbond toetetreden,

LONDEN, den 3 September.

Uit de hier ontvangen *Canton Press* van 25 April blijkt, dat het voornemen van den Gouverneur *Lin* is om, bijaldien de Engelschen een aanval mogten wagen, de voorsteden van Canton te vernielen en de stad zelve in eenen staat van verdediging te stellen. Ook is door de autoriteiten te Canton een edikt uitgevaardigd, houdende dat geen schip de golf zal worden binnen gelaten, dan nadat het deszelfs papieren naar Canton opgezonden en van daar verlof bekomen zal hebben om naar Wampoa te zeilen.

Aan de Redactie der Drentsche Courant.

Zoo er eenig afgesleten onderwerp is, is het dat van de belangrijkheid voor nijverheid en vertier, van versnelde, verbeterde, vermeerderde en vergemakkelijkte middelen van vervoer. Ik behoef dit thema slechts te noemen, om het den lezer dadelijk in al zijn omvang voor den geest te brengen. Dit denkbeeld moet dan ook voor dit mijn schrijven, voor mijne opmerking, of liever voor het voorstel, dat ik ga doen, als inleiding gesteld worden: want het is de eenige reden, waarom het gedaan wordt en waardoor het zich aanbeveelt.

Het trekschuitenveer van Assen op Meppel en terug, dat het eigenbelang van een enkelen vreemde oprigtte, heeft in de weinige jaren van zijn bestaan reeds een groot gewigt verkregen; het is zoo onmisbaar geworden, dat men zich verwondert, zoo langen tijd het te hebben kunnen missen en niet veel vroeger op het denkbeeld daarvan gekomen te zijn. Hoe hopeloos de onderneming in den aanvang scheen te wezen, zoodat zij aan dringenden nood des ondernemers toegeschreven werd, thans juicht ieder dezelve toe. Terwijl vroeger een enkele beurtman, eens elke week varend, hierin een bestaan vond, wordt thans een dagelijksch trekschuitenveer met voordeel gaande gehouden, nevens hetwelk de beurtman nog zijne trage overtogten zonder schade kan voortzetten. Deze uitkomsten, binnen weinige jaren verkregen, liggen voor oogen, en zijn waarlijk gunstig genoeg om den ondernemingsgeest op te wekken.

Maar dit trekschuitenveer voldoet reeds niet langer aan de behoefte van het vermeerderd vertier en den toegenomen handel en aan den wensch van onzen tijd. Er behoort tweemaal elken dag gelegenheid te zijn, om per schuit van hier naar Assen te gaan en terug. Het schikt velen niet om te acht ure te vertrekken. Anderen willen nog eerst, hetzij hier hetzij in Assen, de weekmarkten, de kantoren, de Regtbank, het Hof of dergelijke plaatsen bezoeken. Allen bejammeren het, dat men den besten tijd van den dag in de snik moet slijten. Ook zijn er, die het onaangenaam vinden dat men, wanneer men met de snik heen- en terug naar Assen wil gaan, daartoe nagenoeg *drie geheele dagen* moet besteden, terwijl men slechts van *een* dag nut heeft. Het is in het algemeen beter tot het reizen te besteden den nacht, den morgen of den avond, die aan dommelen en dutten besteed worden, hetgeen op reis zeer gevoegelijk kan geschieden, dan den dag, welken de bezigheden voor zich vorderen; onze leeftijd, die de oogenblikken wil gebruiken, en zoo weinig tijds, als mogelijk is, op weg verliezen, heeft het overal elders reeds zoo veel doenlijk op die wijze ingerigt.

Hierom ben ik van oordeel, dat het voor het publiek in alle opzigten wenschelijk ware, dat er tweemaal elken dag en wel 's morgens om 4, 5 à 6 uur, en 's middags om 1, 2 à 3 uur, al naar mate het jaargetijde min of meer gevordert is, trekschuiten afvoeren van beide plaatsen. Het gerijf en het nut, dat hieruit voor handel en nijverheid zal ontstaan, zal groot zijn. Men houde ook op het oog, dat het trekschuitenveer allengs dienstbaar is geworden tot iets, dat geheel buiten de inzigten van den oprigter lag, namelijk tot het vervoer van reizigers van Groningen en omstreken naar Holland, waartoe van dit veer in verband met daarmede corresponderende diligencediensten veel gebruik wordt gemaakt; er zijn die uit economie van deze wijze van reizen gebruik maken, anderen die zulks doen om verandering en verpoozing op eene lange reis te hebben. Meppel en Assen zullen daarvan in de eerste plaats voordeel trekken, en door het vertier en den gemakkelijken handel en communicatie tusschen deze beide steden, die in zoo veelvuldige en naauwe betrekkingen tot elkander staan, zal aan de kooplieden en handelaren uit Meppel en ommestreken en aan de ingezetenen van Assen groot gemak worden bezorgd. Door de wijze beschikking van den heer Gouverneur en van de Provinciale Staten van dit Gewest, zal weldra de Hoofdvaart worden verbeterd, en men moet overeenkomstig het groote doel van deze beschikking, van die Hoofdvaart zooveel partij mogelijk zoeken te trekken. Ik geloof ook, dat zij die dit tweede trekschuitenveer ondernamen — na bekomene autorisatie, welke ligt zal worden verleend — goede zaken hierbij zullen maken. Men neme in aanmerking, dat Assen en Meppel en al de plaatsen aan de Hoofdvaart liggende, zeer veel zijn vooruit gegaan, en dat dit reismiddel zoo zeer is gezocht, en in het algemeen dat men de middelen van vervoer slechts behoeft daartestellen, om het publiek daarvan met graagte gebruik te doen maken.

Het doel van deze weinige regelen, die ik gaarne aan het publiek zag medegedeeld, is, om een paar ondernemende menschen aan een bestaan te helpen, en daarin en daarmede het publiek groot gerijf te bezorgen.

Meppel den 1 Augustus. *Een Koopman.*

J. L. C. VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDE
en
C. E. ROELANTS

Getrouwd,

Zuidlaren 5 September 1840.

*** Heden morgen acht uren behaagde het den Heer van leven en dood, van mijne zijde weg te nemen, mijne dierbare echtgenoote *Anna Abbinga*, in den ouderdom van 38½ jaren, waarvan ik 19 jaren door den Huwelijksband met haar mogte zijn vereenigd; diep wordt zij betreurd door mij en mijne zes kinderen.

Gasselte den 3 September 1840. W. ALINGH.

Dienende deze tot kennisgeving aan vrienden en bekenden.

PRIJSCOURANT DER NEDERLANDSCHE EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 5 September.

Werk. Schuld 2½ pct.	51¼	Kansbiljetten . . .	
Dito 5 pct. . . .	99⅞ a 99⅝	Handelm.	168⅞

Te ASSEN, *ter Provinciale Drukkerij.*